

Београд - Шеф преговарачког тима Владе Србије за дијалог с Приштином Борислав Стефановић у разговору за Данас најављује да се четврти круг бриселских преговора очекује средином маја и да ће највероватније трајати два дана. Пре тога, намерава да посети Приштину како би се „срео и с неким од албанских саговорника из Брисела и албанској јавности, преко њихових медија, објаснио београдско виђење ситуације“. Такође, посетиће Србе на КиМ, и северно и јужно од Ибра.

У четвртом кругу дијалога требало би да се заврше разговори о темама у којима је дошло да највећег приближавања ставова две стране. То су матичне и катастарске књиге. Најпроблематичније теме за сада су телекомуникације, царински печати и електрична енергија. Београд и Приштина сложили су се да за телекомуникације и снабдевање струјом ЕУ предложи решење које би „сјединило преговарачке ставове“.

- Решење Брисела неће бити по принципу „узми или остави“, него предлог за разговор. Проблем код ове две теме је што имамо судар два различита концепта. Очекујем да ће се решење пронаћи тако што ће победити европска пракса, регулисање тржишних односа и спуштање целог овог аранжмана на пословне узусе. С друге стране, ова ситуација потврђује да се овде врло тешко прави раздвајање на техничка и политичка питања, зато што се за свако од њих, без обзира колико имало техничких елемената, не може се рећи да није и политичко питање. Али, то је ствар интерпретације. Ако је за Приштину питање севера политичко питање, можда је то за нас питање регистарских таблица и царинског печата – објашњава Стефановић.

На претходним преговорима, у којима су посредовали Марти Ахтисари и преговарачка тројка, Приштини је нуђена законодавна, извршна и судска власт. Шта су ваше „црвене линије“, имајући у виду проблем раздвајања техничких и статусних питања?

- Не можемо прећи границу нашег Устава и скупштинских резолуција - линију која би нас на било који начин довела до признавања једнострано проглашене косовске независности или да решењима дамо потврду њиховог виђења статуса. Покушали смо да решавамо конкретна питања, држећи се свог суверенитета и не напуштајући нашу

националну позицију, али не истичући то у први план. Мислим да је то дало резултате, ако ништа друго у томе што смо после дужег времена виђени као конструктивна, креативна страна у процесу, као неко ко није под уценом и коме се „заврће рука“. Напуштајући неке уврежене, традиционалне поруке и приступ КиМ, направили смо значајан искорак. То је, уз добијање статуса кандидата за ЕУ, једна од две најзначајније спољнополитичке активности Србије.

Због чега сте недавно, „ничим изазвано“, покренули питање поделе КиМ? Да ли је то пробни балон или припрема јавности?

- Није био пробни балон. Разумем нервозу која се појавила у Приштини због те изјаве, иако они врло добро знају да различите опције постоје за трајно решавање питања КиМ. Ми нисмо адвокати и не залажемо се ни за једну од тих опција. Не причамо о подели, само сам рекао да смо спремни да разговарамо о свему.

Зашто би се преговарачко време трошило на неуставну тему попут поделе или се очекује да ће у Скупштини Србије постојати већина потребна за измену Устава?

- На неки начин сте дали одговор на питање. Сам разговор о нечему не значи аутоматску имплементацију, нити неко обавезивање. Разговор о некој теми помаже да дођемо до решења, а свако решење носи у себи и низ пратећих активности које треба да прилагоде друштвени, правни и политички живот оном што се договорило. Ми смо у том смислу показали да за нас нема табу тема, док је реакција Приштине била сувише нервозна.

Да ли се реаговање Срба с КиМ и српске опозиције против поделе може довести у везу са сигнаlima из високих државних кругова да је то крајњи циљ преговарачке платформе, чији је аутор, наводно, Центар за нову политику?

- Не. Платформа владе усвојена је да би се олакшао преговарачки процес. У њој су садржани сви принципи који су у нашем Уставу и скупштинским резолуцијама, тако да ту нема ничег радикално новог од капиталног значаја што мења нашу политику. Политика према КиМ је иста. Променили смо тактику, целокупан приступ и филозофију, али је наш интерес исти. До сада смо размишљали емотивно и нисмо били спремни да променимо угао гледања. Сада смо рекли да ћемо променити све могуће углове, стати на сваку

тачку, разговарати, бити конструктивни и нећемо ништа одбијати, осим независности, а то нико од нас и не тражи. С друге стране, разговарати и имплементирати - то су две ствари. Имамо сталне консултације са Србима на КиМ, Црквом, невладиним сектором и политичким партијама. Ниједно од крупних решења неће бити могуће без стварања бар минималног консензуса у нашем друштву и без потврде одговарајућих државних органа да је тако нешто изводљиво.

Ако је то што радите у оквиру Устава Србије и скупштинских резолуција, како ћете усагласити договор у вези с матичним књигама, где је предвиђено формирање заједничке комисије с Еулексом на челу, с резолуцијом Скупштине Србије о КиМ из 2008, која искључује сваку могућност размештања и сарадње с Мисијом ЕУ?

- Раније донети акти касније су модификовани према спољнополитичкој динамици која нас је пратила. Имамо одговарајуће одлуке владе и, што је много важније, одлуку СБ УН, који је потврдио да Еулекс може да делује на КиМ, да је статусно неутралан и да функционише у оквиру Резолуције 1244. Скупштинске резолуције су за нас апсолутно обавезујуће, а последња од њих, донета после објављивања саветодавног мишљења Међународног суда правде, дала нам је довољно простора да у овај процес уђемо на креативан начин.

- За сваки процес овог типа јако је важна стабилност у земљи. Предизборна политичка кампања у овом моменту покварила би атмосферу у друштву. Појачала би се реторика и емоције, што би ослабило наш преговарачки капацитет. Избори су нормална ствар у свакој демократији. Надам се да ћемо имати снаге и могућности за нормалан предизборни процес кад то прописују Устав и закони и кад он неће имати капацитет да значајно угрози преговоре. Наш циљ је да током ове године решимо бар нека од крупних питања у дијалогу, јер бисмо тиме појачали нашу позицију на међународној сцени, олакшали живот људи на КиМ и у релаксиранијој атмосфери могли да уђемо у процес кандидатуре и изборни процес. Ова два процеса нису повезана с преговорима, али у Приштини постоји погрешна перцепција да је дијалог организован да би Београд добио кандидатуру - каже Борислав Стефановић на питање Данаса да ли би и како на дијалог утицали превремени избори у Србији.

Косово тужи Србију?

Косовска влада намерава да против Србије поднесе тужбу Међународном суду правде

због злочина почињених деведесетих, чим то постане могуће, објавили су јуче медији у Приштини, позивајући се на изјаву министра правде Хајредина Кучија. За тужбу пред МСП против неке земље потребно је или да сте у чланству УН или страна потписница Статута МСП. Косово није ни једно ни друго, али тужићемо Србију чим то буде могуће, рекао је Кучи.

(Данас)